

СЕКЦІЯ 7 БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК, АНАЛІЗ ТА АУДИТ

УДК 336.671.1

DOI: <https://doi.org/10.32840/2522-4263/2022-1-20>**Лобачева І.Ф.**

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку та оподаткування
Вінницького торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-економічного університету*

Коцеруба Н.В.

*кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри обліку та оподаткування
Вінницького торговельно-економічного інституту
Київського національного торговельно-економічного університету*

Поліщук Н.В.

*доктор економічних наук, доцент,
професор кафедри фінансів
Вінницького фінансово-економічного університету*

Lobacheva Iryna

*Candidate of Sciences (Pedagogics), Associate Professor,
Senior Lecturer at the Department of Accounting and Taxation
Vinnitsia Institute of Trade and Economics of Kyiv National University
of Trade and Economics*

Koceruba Nataliya

*Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Senior Lecturer at the Department of Accounting and Taxation
Vinnitsia Institute of Trade and Economics of Kyiv National University
of Trade and Economics*

Polishchuk Nataliia

*Doctor of Economic Sciences, Associate Professor,
Professor of the Department of Finance
Vinnitsya Economical and Financial University*

ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ ПІДПРИЄМСТВА

ECONOMICAN ALYSIS OF THE EFFECTIVENESS OF THE USE OF FINANCIAL RESOURCES OF THE ENTERPRISE

АНОТАЦІЯ

У статті розглянуто методику аналізу ефективності використання фінансових ресурсів підприємства під час здійснення зовнішньоекономічної діяльності. Зазначено, що досягнення стратегічних цілей підприємства значно залежить від ефективності управління джерелами фінансових ресурсів підприємства та їх структурою, тобто визначення загальної потреби в них, формування оптимальної структури, умов їх залучення. Доведено, що сучасне економічне становище потребує від власників та фінансових менеджерів підприємств ефективного управління, уважного контролю та своєчасного коригування структури джерел фінансових ресурсів підприємства, бо оптимальна структура джерел фінансових ресурсів дає змогу отримувати максимальний прибуток, рентабельність, фінансову стійкість і високі показники ліквідності та платоспроможності.

Ключові слова: економічний аналіз, управління, фінансові ресурси, джерела ресурсів, ефективність, структура ресурсів, прибуток.

ANNOTATION

The article considers the methodology for analyzing the efficiency of using financial resources of an enterprise in the implementation of foreign economic activity. It is noted that the achievement of strategic goals of the enterprise significantly depends on the effectiveness of managing the sources of financial resources of the enterprise and their structure, that is, determining the overall need for them, forming the optimal structure, and conditions for attracting them. It is proved that the current economic situation requires owners and financial managers of enterprises to effectively manage, carefully monitor and timely adjust the structure of sources of financial resources of the enterprise, because the optimal structure of sources of financial resources allows you to get maximum profit, profitability, financial stability and high indicators of liquidity and solvency. So, the issue of efficient use of financial resources of the enterprise is quite necessary and appropriate in modern market conditions. It is noted that the timeliness and effectiveness of financial analysis is of great importance. In general, the use of financial resources of the enterprise is carried out in the following areas: current costs for the production and sale of prod-

ucts (works, services); investment of funds in capital investments related to the expansion of production and its technical restoration, the use of intangible assets; investment of financial resources in securities; charitable purposes, sponsorship, etc. Having formed a model for predicting the return on equity, assets and total profitability of LLC products, it was revealed that the forecast profitability at the enterprise has a positive trend. In general, we can draw the following conclusions: it is very difficult to determine the right direction of investing funds, since there are so many variable factors interrelated here. Therefore, the investment activity of an enterprise has a very big impact on the financial stability of the enterprise. And the study of ways to compare investment projects, as it was conducted, has a great practical effect and usefulness.

Keywords: economic analysis, management, financial resources, resource sources, efficiency, resource structure, profit.

Постановка проблеми. Діяльність підприємства в умовах ринкової економіки будь-якої форми власності, організаційно-правового статусу і галузевої спрямованості безпосередньо залежить від фінансових ресурсів та їхньої структури. Досягнення стратегічних цілей підприємства також значно залежить від ефективності управління джерелами фінансових ресурсів підприємства та їхньою структурою, тобто визначення загальної потреби в них, формування оптимальної структури, умов їх залучення. Сучасне економічне становище потребує від власників та фінансових менеджерів підприємств ефективного управління, уважного контролю та своєчасного коригування структури джерел фінансових ресурсів підприємства, бо оптимальна структура джерел фінансових ресурсів дає змогу отримувати максимальний прибуток, рентабельність, фінансову стійкість та високі показники ліквідності та платоспроможності. Отже, питання ефективності використання фінансових ресурсів підприємства є цілком необхідним і доцільним у сучасних ринкових умовах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми управління джерелами фінансових ресурсів підприємства та їхньою структурою широко висвітлюються провідними вченими-економістами: І.О. Бланком, В.В. Ковальовим, Є.С. Стояновою, Т.В. Тепловою, М.Д. Білик, Н.Д. Бабяк, О.Б. Соколовою, В.В. Бураковським, В.Я. Кармазіним, С.В. Каламбет, Б.А. Карпінським, В.М. Опаріним, О.В. Герасименко, Т.Ю. Мазуриною, Л.Г. Скамай та ін.

Виділення невирішених раніше частин загальної проблеми. Сьогодні, коли всі підприємства мають право самостійно вирішувати проблеми, пов'язані з фінансовим забезпеченням своєї діяльності, суттєво зростає роль джерел фінансових ресурсів для забезпечення стабільної роботи. Досягти цього можна шляхом оптимізації розподілу і перерозподілу національного доходу на загальнодержавному рівні та рівні самого підприємства. Саме забезпечення такої збалансованості впливає на стан розрахунково-платіжної дисципліни, на стабільність національної валюти. На жаль, досі немає єдиної думки щодо визначення фінансових ресурсів, їх складу, джерел та методів впливу на ефектив-

ність господарювання.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для забезпечення нормального процесу фінансування підприємницьких структур незалежно від їх форм власності й організаційно-правового статусу виникає значна потреба у фінансових ресурсах. Узагалі фінансові ресурси – економічна категорія, відома задовго до його зародження, отримала новий зміст в умовах переходу країни до ринкових відносин. Фінансові ресурси, що є головною економічною базою створення та розвитку підприємства, у процесі свого функціонування забезпечують інтереси держави, власників та персоналу. В українській економічній думці існує дуже багато визначень фінансових ресурсів підприємства. Така неоднозначність відображає, по-перше, відірваність вітчизняної економічної науки від тих процесів, перетворень і явищ, які нині відбуваються в українській економіці. Сутність категорії «фінансові ресурси» в організації та розвитку будь-якого підприємства потребує чіткого визначення цього терміна. В економічній літературі існує велика кількість визначень «фінансові ресурси» але, на жаль, досі немає єдиної думки щодо визначення фінансових ресурсів, їх змісту та ролі у відтворювальному процесі. Багато визначень, що подаються в науковій літературі, не відповідають сутності фінансових ресурсів або розкривають її не повністю.

М.Я. Коробов зазначає, що фінансові ресурси підприємства – це його власні і позичкові грошові фонди цільового призначення, які формуються у процесі розподілу та перерозподілу національного багатства, внутрішнього валового продукту і національного доходу та використовуються у статутних цілях підприємства [1, с. 81].

На переконання Е.М. Рогової, фінансові ресурси підприємства – це грошові доходи і нагромадження, які перебувають у розпорядженні суб'єкта господарювання і призначені для виконання фінансових зобов'язань, здійснення затрат із розширеного відтворення й економічного стимулювання працівників [2, с. 157].

На нашу думку, одне з найпростіших і найактуальніших визначень наводить В.М. Опарін: «Фінансові ресурси – це сума коштів, спрямованих в основні засоби та обігові кошти підприємства» [3, с. 11].

У рамках дослідження ефективності використання фінансових ресурсів підприємства нами було проведено узагальнення сукупності показників формування та розподілу прибутку ТОВ «ТЕХНОКЛУБ» за 2017–2021 рр. за допомогою середніх величин (табл. 1). Оскільки дані ряди є інтервальними з рівними інтервалами часу, то застосуємо середню арифметичну просту:

$$\bar{y} = \frac{\sum y_i}{n}, \quad (1)$$

де y_i рівні ряду; n – кількість рівнів ряду динаміки.

Таблиця 1

Фінансові ресурси ТОВ «ТЕХНОКЛУБ», тис грн

Показники	Роки					Разом	В середньому
	2017	2018	2019	2020	2021		
Чистий дохід (виручка) від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	57064	55575	61301	75927	80099	329966	65993,2
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	55054	54171	57591	74231	77776	318823	63764,6
Валовий прибуток	2010	1404	3710	1696	2323	11143	2228,6
Прибуток від операційної діяльності	979	898	2916	883	2	5678	1135,6
Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування	91	2711	7829	3112	190	13933	2786,6
Чистий прибуток	137	2742	7857	3085	143	13964	2792,8

Джерело: складено авторами на основі [6]

Таким чином, за період 2017–2021 рр. середній дохід від реалізації продукції становив 66 139,4 тис грн. Вищий рівень за середній можна відзначити у 2020 та 2021 рр. Середній чистий дохід від реалізації продукції – 65 993,2 тис грн, вищий рівень показника за середній відзначено у 2020 та 2021 рр. Середня собівартість реалізованої продукції – 63 764,6 тис грн, рівень вищий за середній зафіксовано у двох останніх роках. Середній валовий прибуток – 2 228,6 тис грн, вищий за середній рівень показника відзначено у 2019 та 2021 рр. Середній прибуток від операційної діяльності – 1 135,6 тис грн, рівень вище середнього зафіксовано у 2020 р. Середній прибуток від звичайної діяльності до оподаткування – 2 786,6 тис грн, середній чистий прибуток – 2 792,8 тис грн. Дані показники мають рівень вищий за середній у 2020 та 2021 рр., що свідчить про вірну фінансову політику підприємства.

Далі ми провели розрахунок показників рентабельності капіталу ТОВ «ТЕХНОКЛУБ» за 2017–2021 рр. Результати аналізу свідчать, що спостерігається зменшення загальної рентабельності активів у 2018 р. порівняно з 2017-м на 4,34% (вона становила 27,94%), у 2019 р. порівняно з 2018 р. – на 5,39%, у 2020 р. порівняно з 2019-м – на 0,23%, а в 2021 р. порівняно з 2020-м – збільшення на 1,32% (вона становила 23,65%).

Дуже важливим показником для підприємства є коефіцієнт чистого прибутку, або рентабельність продажів, що розраховується за формулою:

$$K_{\text{чистого прибутку}} = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Чистий дохід}}, \quad (2)$$

Результати розрахунків подано в табл. 2.

Таким чином, у 2018 р. ТОВ отримало 0,0493 грн чистого прибутку з кожної гривні чистого доходу, або 4,93%, що на 0,0469 грн, або на 4,69%, більше, ніж у попередньому році. У 2019 р. підприємство отримало 0,1282 грн чистого прибутку з кожної гривні чистого доходу, або 12,82%, що на 0,0788 грн, або на 7,88%, більше, ніж у 2018-му. У 2020 р. підприємство отримало 0,0406 грн чистого прибутку з кожної гривні чистого доходу, або 4,06%, що на 0,0875 грн, або на 8,75%, менше, ніж у 2019-му. У 2021 р. підприємство отримало 0,0018 грн чистого прибутку з кожної гривні чистого доходу, або 0,18%, що на 0,0388 грн, або на 3,88%, менше, ніж у попередньому році. Оскільки для цього показника немає стандартних значень, очевидно, що необхідним є отримання максимально можливого його значення за умови дотримання банального рівня ризику.

Рентабельність активів характеризує рівень чистого прибутку, що генерується всіма активами підприємства, які перебувають у його використанні по балансу. Характеризує, наскільки ефективно підприємство використовує свої активи для одержання прибутку, тобто який прибуток приносить кожна гривня, вкладена в активи підприємства. Найпоширеніший спосіб її визначення представлено у формулі:

Таблиця 2

Розрахунок коефіцієнта чистого прибутку ТОВ «ТЕХНОКЛУБ»

Показник	2017	2018	2019	2020	2021	2018-2017 (+; -)	2019-2018 (+; -)	2020-2019 (+; -)	2021-2020 (+; -)
Чистий прибуток, тис грн	137	2742	7857	3085	143	2605	5115	-4772	-2942
Чистий дохід, тис грн	57064	55575	61301	75927	80099	-1489	5726	14626	4172
Коефіцієнт чистого прибутку, %	0,24	4,93	12,82	4,06	0,18	4,69	7,88	-8,75	-3,88

Джерело: складено авторами на основі [6]

$$ROA = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середньорічна вартість активів}}, \quad (3)$$

Результати розрахунків рентабельність активів подано в табл. 3.

Проаналізувавши рентабельність активів ТОВ, можна зробити висновок, що підприємство у 2019 р. отримало 0,0286 грн з кожної гривні, вкладеної в активи, або 2,86%, що на 0,0149 грн, або на 1,49%, більше, ніж у попередньому році. У 2020 р. підприємство отримало 0,0091 грн. з кожної гривні, вкладеної в активи, або 0,91%, що на 0,0196 грн, або на 1,96%, менше, ніж у 2019-му. У 2021 р. підприємство отримало 0,0130 грн з кожної гривні, вкладеної в активи, або 1,30%, що на 0,0039 грн, або на 0,39%, більше, ніж у 2020 р.

Загалом використання фінансових ресурсів підприємства здійснюється за такими напрямками:

- поточні витрати на виробництво і реалізацію продукції (робіт, послуг);
- інвестування засобів у капітальні вкладення, пов'язані з розширенням виробництва і його технічним відновленням, використанням нематеріальних активів;
- інвестування фінансових ресурсів у цінні папери;
- благодійні цілі, спонсорство і т. п.

У ТОВ інвестування фінансових ресурсів у цінні папери та на благодійні цілі, спонсорство тощо відсутні. Таким чином, основними напрямками використання фінансових ресурсів є поточні витрати на виробництво і реалізацію продукції (робіт, послуг) та інвестування засобів у капітальні вкладення, пов'язані з розширенням виробництва і його технічним відновленням, використанням нематеріальних активів. Далі проаналізуємо напрями використання фінансових ресурсів ТОВ «ТЕХНОКЛУБ» (табл. 4).

Як свідчать дані аналізу, розмір поточних витрат на виробництво і реалізацію продукції (робіт, послуг) у ТОВ збільшувався із 5 444,9 тис грн у I півріччі 2017 р. до 9 045,2 тис грн у II півріччі 2021 р. Середній розмір поточних витрат у 2017–2021 рр. становив 7 214,9 тис грн. Розмір інвестування засобів у капітальні вкладення, пов'язані з розширенням виробництва і його технічним відновленням, використанням нематеріальних активів у ТОВ «ТЕХНОКЛУБ», у 2017–2021 рр. також збільшувався із 444,9 тис грн у I півріччі 2017 р. до 1 504,9 тис грн у II півріччі 2021 р.

Середній розмір інвестування засобів у капітальні вкладення, пов'язані з розширенням виробництва і його технічним відновленням, використанням нематеріальних активів

Таблиця 3

Рентабельність активів ТОВ «ТЕХНОКЛУБ»

Показник	2018	2019	2020	2021	2019-2018 (+; -)	2020-2019 (+; -)	2021-2020 (+; -)
Чистий прибуток, тис грн	2742	7857	3085	143	5115	-4772	-2942
Активи на початок періоду, тис грн	186441	211754	337024	343377	25313	125270	6353
Активи на кінець періоду, тис грн	211660	336990	343377	334354	125330	6387	-9023
Коефіцієнт рентабельності активів, %	1,38	2,86	0,91	1,30	1,49	-1,96	0,39

Джерело: складено авторами на основі [6]

Таблиця 4

Напрями використання фінансових ресурсів ТОВ «ТЕХНОКЛУБ»

Роки	Використання фінансових ресурсів		Відношення поточних витрат до інвестиційних вкладень, разів
	Поточні витрати, тис грн	Інвестиційні вкладення, тис грн	
2017 – I півріччя	5444,9	444,9	12,24
2017 – II півріччя	4964,9	494,9	10,03
2018 – I півріччя	5225	664,9	7,86
2018 – II півріччя	7424,7	734,9	10,10
2019 – I півріччя	6725,1	744,9	9,03
2019 – II півріччя	6444,8	814,9	7,91
2020 – I півріччя	8004,7	894,9	8,94
2020 – II півріччя	9325,1	1224,9	7,61
2021 – I півріччя	9544,6	1474,9	6,47
2021 – II півріччя	9045,2	1504,9	6,01
Усього	72149	8999	8,02
У середньому	7214,9	899,9	8,02

Джерело: складено авторами на основі [6]

ТОВ, становив 899,9 тис грн за півріччя, або 1 799,8 тис грн за рік. Таким чином, потрібно відзначити, що підприємство здійснює політику щодо розширення виробництва і його технічного відновлення.

Проаналізуємо більш детально модель напрямів використання фінансових ресурсів підприємства, що описує залежність між поточними витратами та інвестиційними вкладеннями з урахуванням впливу інфляції. Для цього використаємо засоби економіко-математичного моделювання. Оцінимо параметри моделі, коефіцієнти детермінації та автокореляції за такими статистичними показниками, як Y , k та L , за 10 періодів (I півріччя 2017 р. – II півріччя 2021 р.) (табл. 5).

Y – поточні витрати, тис грн;

K – інвестиційні вкладення, тис грн;

L – рівень інфляції, %.

У результаті розрахунків за наведеною моделлю встановлено, що розмір поточних витрат на виробництво і реалізацію продукції (робіт, послуг) у ТОВ збільшувався із 54 44,9 тис грн у I півріччі 2017 р. до 9 045,2 тис грн у II півріччі 2021 р. Середній розмір поточних витрат у 2017–2021 рр. становив 7 214,9 тис грн за півріччя, або $7214,9 \cdot 2 = 14429,8$ тис грн на рік. Розмір інвестування засобів у капітальні вкладення, пов'язані з розширенням виробництва і його технічним відновленням, використанням нематеріальних активів, у 2017–2021 рр. також збільшувався із 444,9 тис грн у I півріччі 2017 р. до 1 504,9 тис грн у II півріччі 2021 р. Середній розмір інвестування засобів у капітальні вкладення, пов'язані з розширенням виробництва і його технічним відновленням, використанням нематеріальних активів ТОВ, становив 899,9 тис грн за півріччя, або 1 799,8 тис грн за рік.

Таким чином, потрібно відзначити, що підприємство здійснює політику щодо розширення виробництва і його технічного відновлення. Таким чином, сформувавши модель прогнозування рентабельності власного

капіталу, активів та загальної рентабельності продукції ТОВ, виявлено, що прогнозна рентабельність на підприємстві має позитивну динаміку.

Сучасність і постійні зміни в умовах існування підприємства вимагають найновіших методів управління. Звідси постає питання необхідності високоякісного забезпечення процесу управління підприємством. Але більшість аналітичних розрахунків в умовах розгляду чималих компаній або компаній, спрямованих на розширення бізнесу, займає по розрахунках, обробці, аналізу і подальшій інтерпретації досить багато часу, ураховуючи, що в змінних умовах необхідно реагувати швидко, оперативно і результативно. У рамках дослідження шляхів підвищення ефективності використання фінансових ресурсів ТОВ проведемо аналіз і порівняння трьох запропонованих інвестиційних проєктів, один з яких планується запровадити на підприємстві.

Розрахунок було проведено для трьох різних інвестиційних проєктів: А, В і С.

Проєкт А – вкладення коштів у організацію торговельного підрозділу в Німеччині.

Проєкт В – вкладення коштів в організацію торговельного підрозділу в Данії.

Проєкт С – вкладення коштів в організацію торговельного підрозділу в Польщі.

Вихідні дані для розрахунку зведено у табл. 6 та 7.

Далі ми визначимо:

1. обсяг та ціну інвестиційного капіталу (без урахування рівня інфляції);
2. ціну інвестиційного капіталу з урахуванням рівня інфляції;
3. для кожного проєкту визначимо:
 - чистий приведений дохід;
 - індекс доходності;
 - внутрішню норму доходності;
 - період окупності;
4. на підставі обчислених показників визначимо напрям вкладання коштів (найкращий інвестиційний проєкт).

Таблиця 5

Вихідні дані для побудови моделі напрямів використання фінансових ресурсів
ТОВ «ТЕХНОКЛУБ», тис грн

Рік	Півріччя	T	Y(t)	k(t)	L(t)
2017	I півріччя	1	5444,9	444,9	11,949
	II півріччя	2	4964,9	494,9	11,049
2018	I півріччя	3	5225,0	664,9	11,649
	II півріччя	4	7424,7	734,9	15,649
2019	I півріччя	5	6725,1	744,9	15,749
	II півріччя	6	6444,8	814,9	17,449
2020	I півріччя	7	8004,7	894,9	15,749
	II півріччя	8	9325,1	1224,9	19,149
2021	I півріччя	9	9544,6	1474,9	16,549
	II півріччя	10	9045,2	1504,9	21,449

Джерело: складено авторами на основі [6]

Таблиця 6

Джерела формування інвестиційного капіталу

Структура інвестиційного капіталу						
Акціонерний		Позика		Власний		Рівень інфляції, %
Обсяг, тис у.о.	Ціна, %	Обсяг, тис у.о.	Ціна, %	Обсяг, тис у.о.	Ціна, %	
30000	10	15000	12	5000	5	3,0

Джерело: складено авторами на основі [6]

Таблиця 7

Надходження по окремих інвестиційних проєктах

Рік	Проєкт А – вкладення коштів в організацію торговельного підрозділу в Німеччині	Проєкт В – вкладення коштів в організацію торговельного підрозділу в Данії	Проєкт С – вкладення коштів в організацію торговельного підрозділу в Польщі
1	800	1500	2000
2	1600	1700	3000
3	1700	1600	2000
4	1900	1500	0
5	2100	1100	0

Джерело: складено авторами на основі [6]

Отже, обсяг інвестиційного капіталу без урахування рівня інфляції становитиме $3000+1500+500=5000$ тис у. о.

Ціна інвестиційного капіталу без урахування рівня інфляції становитиме:

$$\frac{3000 \cdot 10 + 1500 \cdot 12 + 500 \cdot 5}{3000 + 1500 + 500} = 10,1\%$$

Ціна інвестиційного капіталу з урахуванням рівня інфляції:

$$\frac{3000 \cdot (10 + 3) + 1500 \cdot (12 + 3) + 500 \cdot (5 + 3)}{3000 + 1500 + 500} = 13,1\%$$

Чистий приведений дохід розраховується як сума щорічних обсягів доходів без витрат, приведених до умов поточного року:

$$NPV = \sum_{t=1}^{T=5} \frac{(P_t - B_{it} - Bet)}{(1 - R)^t}, \quad (4)$$

де P – обсяг грошових надходжень від економічної діяльності об'єкта;

B_i – обсяг інвестицій, необхідних для введення об'єкта в експлуатацію;

B_e – обсяг поточних витрат діючого об'єкта, необхідних для виробництва товарів і послуг, що виробляє створений об'єкт (витрати експлуатаційні);

T – кількість років життя проєкту;

t – індекс (порядковий номер) кожного року експлуатації об'єкту, $t=1, 2, \dots, T$.

B_i дорівнює обсягу інвестиційного капіталу та вводиться в дію в перший рік.

Тоді для проєкту А чистий приведений дохід становитиме:

$$NPV = \frac{800 - 500}{(1 + 0,131)^1} + \frac{1600}{(1 + 0,131)^2} + \frac{1700}{(1 + 0,131)^3} +$$

$$+ \frac{1900}{(1 + 0,131)^4} + \frac{2100}{(1 + 0,131)^5} = 1008,38 \text{ у.о.},$$

Для проєкту В чистий приведений дохід становитиме:

$$NPV = \frac{1500 - 5000}{(1 + 0,131)^1} + \frac{1700}{(1 + 0,131)^2} + \frac{1600}{(1 + 0,131)^3} +$$

$$+ \frac{1500}{(1 + 0,131)^4} + \frac{1100}{(1 + 0,131)^5} = -841,51 \text{ у.о.},$$

Для проєкту С чистий приведений дохід становитиме:

$$NPV = \frac{2000 - 5000}{(1 + 0,131)^1} + \frac{3000}{(1 + 0,131)^2} + \frac{2000}{(1 + 0,131)^3} +$$

$$+ \frac{0}{(1 + 0,131)^4} + \frac{00}{(1 + 0,131)^5} = -1075,33 \text{ у.о.},$$

Індекс прибутковості проєкту розраховується як співвідношення чистої приведеної вартості доходів за період життя проєкту та обсягу капіталовкладень:

$$g = \frac{\sum_{t=1}^T \frac{(P_t - B_{et})}{(1 + r)^t}}{\sum_{t=1}^T \frac{B_{it}}{(1 + r)^t}}, \quad (5)$$

У нашому випадку обсяг капіталовкладень становитиме 5000 тис у. о.

Внутрішня норма доходності визначається як рівень ставки дисконтування r , за якого чиста приведена вартість проєкту (за період його життя) дорівнює нулю, тобто:

$$NPV = \sum_{t=1}^{T=5} \frac{(P_t - B_{it} - Bet)}{(1-R)^t} = 0, \quad (6)$$

Внутрішня норма прибутковості є межею, нижче за яку проєкт дає негативну загальну прибутковість. Значення R розраховується методом добору та перевірки послідовних значень r із використанням комп'ютерних програм або графічно методом побудови функції залежності між NPV та r .

Висновки. Таким чином, визначивши показники ефективності інвестицій, можна сказати, що найбільш прийнятним є проєкт С – вкладення коштів в організацію торговельного підрозділу в Польщі, оскільки індекс доходності та чистий приведений доход у нього найбільший, а внутрішня норма доходності та період окупності – найменші.

Під час дослідження було встановлено, що розмір поточних витрат на виробництво і реалізацію продукції (робіт, послуг) у ТОВ «ТЕХНОКЛУБ» збільшувався із 5 444,9 тис грн у I півріччі 2017 р. до 9 045,2 тис грн у II півріччі 2021 р. Середній розмір поточних витрат у 2017–2021 рр. становив 7 214,9 тис грн за півріччя, або $7214,9 \cdot 2 = 14429,8$ тис грн за рік. Розмір інвестування засобів у капітальні вкладення, пов'язані з розширенням виробництва і його технічним відновленням, використанням нематеріальних активів, у 2017–2021 рр. також збільшувався із 444,9 тис грн у I півріччі 2017 р. до 1 504,9 тис грн у II півріччі 2021 р. Середній розмір інвестування засобів у капітальні вкладення, пов'язані з розширенням виробництва і його технічним відновленням, використанням нематеріальних активів у ТОВ, становив 899,9 тис грн за півріччя, або 1 799,8 тис грн за рік. Таким чином, потрібно відзначити, що підприємство здійснює політику щодо розширення виробництва і його технічного відновлення. Сформувавши модель прогнозування рентабельності власного капіталу, активів та загальної рентабельності продукції ТОВ, виявлено, що прогнозна рентабельність на підприємстві має позитивну динаміку.

У цілому можна зробити висновок: визначити вірний напрям інвестування коштів

дуже непросто, оскільки тут взаємопов'язано дуже багато змінних чинників, тому інвестиційна діяльність має дуже великий вплив на фінансову стабільність підприємства. І вивчення способів порівняння інвестиційних проєктів має великий практичний ефект і корисність.

БІБЛІОГРАФІЧНИЙ СПИСОК:

1. Коробов М.Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств : навчальний посібник. Київ : Знання, КОО, 2015. 378 с.
2. Рогова Е.М., Ткаченко Е.А. Финансовый менеджмент. Санкт-Петербург : Высшая школа экономики ; Москва : Юрайт, 2016. 540 с.
3. Опарін В.М. Фінансові ресурси: проблеми визначення та розміщення. *Вісник НБУ*. 2017. № 5. С. 11.
4. Зятковський І.В. Фінанси підприємства в розрахунках. Тернопіль : Поліграфіст, 2018. 151 с.
5. Мних Е.В., Буряк П.Ю. Економічний аналіз на промисловому підприємстві : підручник. Львів : Наука, 2014. 346 с.
6. Офіційний сайт ПАТ «ТЕХНОКЛУБ» (2020). URL: <https://tehnoklub.ua> (дата звернення: 16.09.2021).

REFERENCES:

1. Korobov M.Ya. (2015). *Finansovo-ekonomichnyi analiz diialnosti pidpriemstv : navchalnyi posibnyk* [Financial and economic analysis of enterprises' activities: a textbook]. Kyiv: T-Vo "Znanie". Koo. (in Ukrainian).
2. Rogova E.M. (2016). *Fynansovi menedzhment* [Financial Management: Petersburg. State University of Economics and Finance, State University. Higher School of Economics]. Moskva: Yurayt. (in Ukrainian).
3. Oparin V.M. (2016). *Finansovi resursy: problemy vyznachen-nia ta rozmishchennia* [Financial resources: problems of definition and placement]. Visnyk NBU, no. №5. (in Ukrainian)
4. Zyatkovsky I.V. (2018). *Finansy pidpriemstva v rozrakhunkakh* [Enterprise Finance in calculations]. Ternopil: Polygraphist Society. (in Ukrainian).
5. Mnykh E.V., Buryak P.Yu. (2014). *Ekonomichnyi analiz na promyslovomu pidpriemstvi : pidruchnyk* [Economic Analysis at an industrial enterprise textbook]. Lviv: Nauka. (in Ukrainian)
6. Ofitsiynysait PSC «Tehnoklub» (2020) [Official site of PJSC "TECHNOCLUB"]. Available at: <https://tehnoklub.ua>